

Socialdemokraternas syn på psykisk ohälsa och psykiskt sjukdom

Olof Palme: Det handlar om solidaritet och omtanke om varandra.

Vad är det för samhälle som skapar den nya ohälsan?

Den psykiska ohälsan och missbruket ökar i hela samhället. De senaste årens folkhälsorapporter visar att vi måste finna nya sätt att möta dagens livsstilmönster.

Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera ett samhälle som bidrar till utslagning. Arbete och levnadsvillkor ska främja en god hälsa. Arbetet för en god folkhälsa är minst lika viktigt idag som tidigare. För oss socialdemokrater kvarstår kravet på ett demokratiskt samhälle där vi solidariskt delar ansvaret för vård och omsorg i livets med- och motgångar.

Den psykiska hälsan är lika viktig som den fysiska hälsan. Och ibland krokmar man – då ska när-sjukvården vara första linjens psykiatri. Här ska erbjudas ett snabbt och bra omhändertagande.

Även vid allvarligare tillstånd ska den vård som erbjuds vara tillgänglig och ändamålsenlig. Idag erhåller alltför få patienter inom psykiatrin en korrekt diagnos. Antalet måste öka. Varje person ska ha en skriftlig vårdplan och ges ett gott bemötande. Valfriheten ska öka, kvaliteten på vården säkerställas. Fokus ska ligga på patientens och dess anhörigas behov och inte på de olika vårdaktörernas intressen.

Vårdgaranti också inom psykiatrin

Den 1 november 2005 började den nationella vårdgarantin att gälla. Vårdgarantins riktlinjer är nationella och gäller den psykiatriska vården precis som annan vård. Fokus har legat på att klara tidsgränserna för psykoterapi, ätstörningsvård och neuropsykiatrisk utredning. Här har landstinget lyckats bra.

Ett värdigt bemötande

Även inom psykiatrin ska man bemötas med värdighet. Personalens sätt att bemöta patienten/individerna i svåra situationer måste utvecklas. En kränkt patient ger upphov till avsevärt mycket större vårdbehov än en patient som från början bemötts med respekt och värdighet.

Närsjukvården är första ingången

Vid psykisk ohälsa ska närsjukvården ge dig vård och behandling. Vi socialdemokrater arbetar för en fortsatt satsning på utbyggnad av den psykosociala kompetensen på vårdcentralerna. För att detta ska fungera är det viktigt att satsa på förbättrad tillgänglighet. Utbudet av olika vårdformer ska öka.

Rätt till psykoterapi

Inom vårt landsting omfattar vårdgarantin också rätten till psykoterapi. Samarbete finns med både offentliga och privata vårdgivare. Tillgången till så kallad kognitiv beteendeterapi måste öka. Även utbildningsinsatserna för den typen av psykoterapi ska öka.

Stockholms läns landsting

Samverkan mellan kommunerna och landstinget

All samverkan kring den psykiskt sjuka behöver förbättras. Det är angeläget att vård- och kostnadsansvar tydliggörs för respektive huvudman. Gemensamma riktlinjer för sjukvården och socialtjänsten ska fortsätta utformas när det gäller vården av psykiskt sjuka.

Använd de vårdprogram som finns!

Psykiatrin måste också bli bättre på att upprätta individuella vårdplaner tillsammans med kommunerna. Vi har tagit fram många vårdprogram inom psykiatrin som måste tillämpas och följas upp. Den uppsökande verksamheten tillsammans med socialtjänsten behöver utvecklas ytterligare.

Om barn till psykiskt sjuka

Stödet till de anhöriga till psykiskt sjuka ska öka. Det gäller inte minst barn som riskerar att drabbas på många sätt. Vårdprogrammen för psykiskt sjuka ska utformas så att hänsyn tas till barnens situation.

Fler "Mini-Marior" för ungdomar

Det är angeläget att det förebyggande arbetet får en mer framträdande roll i psykiatrins arbete, inte minst med tanke på att den psykiska ohälsan ökar bland unga människor och i synnerhet unga flickor.

Vård av ätstörningar och annan självdestruktivitet

Tyvärr ökar fortfarande antalet ätstörningar och det går längre ner i åldrarna. Vi har satsat på ett antal nya platser och vi är beredda att bygga ut fler akuta mobilteam under dag- och kvällstid. Fler platser i slutenvården har inrättats, och vi fortsätter att korta väntetiderna.

Psykiatri för de äldre

Det finns en stor andel äldre människor som uppvisar psykisk ohälsa och sjukdom genom till exempel depressioner, ångest och självmordstankar. Behoven är stora, men det finns väldigt lite av särskilda insatser och vårdplatser som är inriktat mot den äldre gruppen. Det är därför viktigt att förstärka den psykiatriska vård som riktas till den äldre patientgruppen. Äldres användning av läkemedel kan orsaka förvirring och för de med många läkemedel är det särskilt viktigt att genomföra regelbundna läkemedelsgenomgångar.

Om psykiskt sjuka "på gator och torg"

Vi måste hålla fortsatt fokus på insatser kring psykisk ohälsa. Under senare år har antalet personer med psykisk störning och missbruksproblem ökat. Dessa patienter tenderar i högre utsträckning än andra psykiskt sjuka att bli våldsamma. Därför är det angeläget att utveckla metoder som ger bättre möjligheter till riskbedömningar. Särskilda vårdinsatser som är anpassade till psykisk sjukdom och våld/missbruksproblematik behöver utvecklas och vårdkedjorna för missbrukare med psykos eller personlighetsstörningar behöver stärkas och förbättras. För de svårast sjuka måste alltid noggranna riskbedömningar göras.

Samtidigt ska man komma ihåg att fylleri bland icke psykiskt sjuka personer orsakar större skada än vad som orsakas av psykiskt sjuka personer.

Ökat samarbete mellan kriminalvård och psykiatrin

Inom rättspsykiatrin finns det behov av att utveckla vårdkedjan. Därför vill vi starta en ny vårdmottagning där rättspsykiatrin är samlokaliserad med beroendevården och kriminalvårdens fri-

vård. Mottagningen ska behandla både psykisk sjukdom och missbruk.

Personer med komplexa vårdbehov

Det utvecklingsarbete som har påbörjats inom psykiatrin med inriktning mot vissa utvecklingsområden såsom personer med komplexa vårdbehov, LRV vården, mellanvårdsformer samt anhörigstödet fortsätter i nära samverkan mellan kommunerna och landstinget. De verksamheter som nu startas måste kunna fortsätta sin verksamhet även de kommande åren och bygga på en långsiktig finansiering. För att detta skall vara möjligt krävs en aktiv medverkan från kommunerna.

Om vård vid missbruk

Vi satsar på att utbilda personal på vårdcentralerna för att öka kunskapen om missbruksproblem. Specialutbildade sjuksköterskor ska kunna erbjuda lämplig vård i samverkan med kommunens personal.

Kvinnliga missbrukare har ofta en annorlunda problembild än män och det är viktigt att genusperspektivet får en framträdande plats inom missbruksvården på alla nivåer. Vi vill förstärka den familjesociala enheten och verksamheten för missbrukande kvinnor med barn.

Det akuta omhändertagandet behöver utvecklas. Det får aldrig råda något tvivel om att vården finns lättillgänglig vid akuta situationer. Samordning mellan missbruksvården och psykiatrin ska förbättras.

Hemlösa

Hemlösa har ofta en kombinerad diagnos med psykisk sjukdom och missbruk. Inte sällan föreligger någon typ av psykiskt funktionshinder, exempelvis ADHD. Vården för den här typen av patienter måste skraddarsys och starta med somatisk sjukvård för att skapa förutsättningar för en behandling av andra symptom och sjukdomar.

Slutenvårdsplatser bara när det behövs!

Det behövs en tydligare koppling mellan öppen- och slutenvården. När mellanvårdformerna byggs ut får vi också en effektivare slutenvård som kan användas när det verkligen behövs. Satsningen på mellanvård ska ske i nära samverkan mellan landstinget och kommunerna.

10 löften för att ytterligare förbättra vården vid psykisk ohälsa och psykisk sjukdom:

1. Tillgängligheten och det akuta omhändertagandet ska bli ännu bättre!

Primärvården ska vara första ingången när man mår dåligt. Men för den som har allvarliga psykiska problem måste det akuta omhändertagandet förbättras. Det får aldrig vara så att psykiskt sjuka nekas vård.

2. Ungdomsmottagningarna har en viktig roll och behöver mera resurser

Vi ser ett behov av att öka tryggheten hos ungdomar. Genom ökad tillgänglighet kan vi tidigt upptäcka problemen och därmed snabbare gå in med stöd/insatser.

3. Trygghetskvitto vid utskrivningar från psykiatrisk slutenvård ska införas

Alla som skrivs ut ska ha ett kvitto (dokumentation) på hur den fortsatta vårdplaneringen ser ut, vem som ansvarar för den fortsatta vården, hur kontakter med anhöriga sköts, etc.

4. Ytterligare vårdplatser, fler mellanvårdsformer samt förstärkt öppenvård måste skapas samt ökad tillgång till psykoterapi

Skräddarsy vården efter de individuella behoven. Större utbud av kombinerad öppenvård och kortare inläggningsperioder för den som behöver den typen av stöd.

5. Satsning ska göras på utredning och behandling vid ADHD

Alltfler personer får i vuxen ålder diagnosen ADHD. Möjligheterna till både utredning och behandling måste finnas för att underlätta för den som fått diagnosen.

6. Fler personliga ombud behövs

Det har visat sig att personliga ombud är ett omistligt stöd för den som är psykiskt sjuk. Under år 2005 fick fler personer än någonsin inom Stockholms län tillgång till ett personligt ombud. Vi vill att antalet ska öka ytterligare.

7. Rätten till bostad och sysselsättning ska garanteras

Det räcker inte med att bygga ut den psykiatriska vården för att erbjuda de psykiskt sjuka ett så fullvärdigt liv som möjligt. Förstärkt samverkan mellan kommun och landsting ska leda till att även rätten till bostad och sysselsättning garanteras.

8. Satsningarna på äldrepsykiatri ska fortsätta

Åldrandet påverkar även den psykiska hälsan. Vi behöver utveckla både vårdformer och behandlingar som förmår att möta de behov som uppstår. Satsningar har genomförts de senaste åren men ytterligare resurser krävs.

9. Satsningar på skötaryrket

Statusen på skötaryrket måste höjas. Vi vill starta särskilda utbildningar för skötare och se till att fler gemensamma utbildningar tillsammans med kommunernas socialpsykiatri kan komma igång. Satsning på utbildning av skötare kan bidra till en allmän kompetenshöjning av psykiatriens verksamheter.

10. Ökad satsning på psykiatrisk forskning

Landstinget ska fortsätta satsa på forskning kring allmän psykiatri, barn- och ungdomspsykiatri samt beroendevård. Det handlar om att utveckla metoder och vårdprogram så att psykiatri får samma positiva forskningsutveckling som den somatiska hälso- och sjukvården.

Under den gångna mandatperioden har socialdemokraterna gjort mycket för att förbättra barn och ungdomspsykiatri. Kontakta oss gärna om du önskar material om detta.

Socialdemokraterna
Stockholms läns landsting
08-737 44 11
socialdemokraterna@politik.sll.se
www.socialdemokraterna.se/stockholm

Stockholms läns Socialdemokratiska partidistrikt
08-791 11 80
info@lenet.sap.se
www.socialdemokraterna.se/stockholm

Stockholms Arbetarekommun
08-791 11 00
info@stockholm.socialdemokraterna.se
www.socialdemokraterna.se/stockholm